

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

- Nắm vững đặc điểm địa hình Bắc Mĩ.
- Nắm vững sự phân hoá địa hình theo hướng kinh tuyến kéo theo sự phân hoá khí hậu ở Bắc Mĩ.
- Rèn luyện kĩ năng phân tích lát cắt địa hình.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

Giúp cho HS xác định được :

- Ba bộ phận địa hình trên lãnh thổ Bắc Mĩ thông qua việc phân tích lược đồ tự nhiên và lát cắt địa hình Bắc Mĩ ngang qua vĩ độ 40^oB.
- Sự phân hoá khí hậu trên lãnh thổ Bắc Mĩ thông qua việc phân tích lược đồ khí hậu.
- Mối quan hệ giữa địa hình và khí hậu ở các bộ phận địa hình trên lãnh thổ Bắc Mĩ.
- Sự phân hoá đa dạng của địa hình Bắc Mĩ.

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Bản đồ Tự nhiên Bắc Mĩ.
- Bản đồ Khí hậu Bắc Mĩ.
- Một số hình ảnh về tự nhiên Bắc Mĩ.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH BÀI HỌC

1. Lời giới thiệu

Bài này có hai yêu cầu phải nắm vững :

– Về mặt nội dung kiến thức : Bắc Mĩ có địa hình tương đối đơn giản nhưng khí hậu có sự phân hoá đa dạng.

– Về mặt kĩ năng : rèn luyện kĩ năng đọc và phân tích lược đồ tự nhiên và lược đồ các kiểu khí hậu Bắc Mĩ để rút ra các kiến thức về mối quan hệ giữa địa hình và khí hậu Bắc Mĩ.

2. Gợi ý tiến trình bài học

a) Ba bộ phận địa hình trên lãnh thổ Bắc Mĩ

GV yêu cầu HS dựa vào lược đồ 36.2, 36.3 và lát cắt địa hình 36.1, để trả lời các câu hỏi trong SGK.

Quan sát trên lược đồ 36.2, HS có thể xác định được :

- Vị trí miền núi A-pa-lat ở Bắc Mĩ.
- Vị trí và quy mô của dải núi Cooc-đi-e, đặc điểm của dải núi này.

Quan sát lát cắt 36.1, HS thấy cụ thể hơn hệ tương quan giữa các miền địa hình ở Bắc Mĩ, từ đó có thể rút ra được các nhận xét chủ yếu sau :

– Miền đồng bằng trung tâm tựa như một lòng máng khổng lồ đã tạo điều kiện cho khối không khí lạnh xâm nhập sâu xuống phía nam vào mùa đông.

– Dải núi Cooc-đi-e đồ sộ ở phía tây bao gồm nhiều dãy núi chạy song song, xen vào giữa là các sơn nguyên và cao nguyên. Các dãy núi chạy theo hướng bắc – nam chẵn sự di chuyển của các khối khí tây – đông nên dẫn đến mưa nhiều ở các sườn phía tây ; ngược lại sườn phía đông, các cao nguyên và sơn nguyên nội địa ít mưa.

b) Sự phân hoá đa dạng của khí hậu Bắc Mĩ

GV hướng dẫn HS đọc và phân tích lược đồ khí hậu Bắc Mĩ theo chiều từ bắc xuống nam, GV cũng lưu ý HS về sự thay đổi của khí hậu theo chiều tây – đông, đặc biệt là qua kinh tuyến 100^oT (giới hạn phía đông của hệ thống Cooc-đi-e).

GV cho HS hoàn thành bảng tổng hợp các kiểu khí hậu ở Bắc Mĩ :

	Phía bờ tây Bắc Mĩ (ven Thái Bình Dương)	Vùng nội địa	Phía bờ đông Bắc Mĩ (ven Đại Tây Dương)
Hàn đới			
Ôn đới			
Nhiệt đới			

V – GỢI Ý TRẢ LỜI MỘT SỐ CÂU HỎI KHÓ

Câu hỏi 2. *Trình bày sự phân hoá của khí hậu Bắc Mĩ. Giải thích sự phân hoá đó.*

Theo chiều từ bắc xuống nam, Bắc Mĩ có ba vành đai khí hậu : hàn đới, ôn đới, nhiệt đới (quy luật địa đới).

Tuy nhiên, khi đi từ bắc xuống nam, mỗi đới khí hậu lại có sự phân hoá theo chiều từ tây sang đông với các kiểu khí hậu : bờ tây lục địa, lục địa và bờ đông lục địa tùy theo vị trí gần hay xa đại dương (quy luật phi địa đới – chủ yếu là quy luật địa ô và quy luật đai cao).